

PROTOKÓŁ

Spotkanie konsultacyjne

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Polana Biały Potok PLH120026 Kościelisko, 19.11.2018.

Prowadzący:

- Magdalena Szymańska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie (RDOŚ),
- eksperci: Magdalena Bregin, Marcei Ślusarczyk - Fundacja Przyroda i Człowiek,
- eksperci: Tadeusz Zając, Katarzyna Zając: Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie,
- Małgorzata Grodzińska-Jurczak (moderator), Joanna Tuszno, Uniwersytet Jagielloński

Uczestnicy (łącznie 16 osób):

- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (2 osoby),
- Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie (1 osoba),
- Lokalni przedsiębiorcy (Piotr Czuj z żoną, właściciele wyciągu narciarskiego w okolicy Polany Biały Potok) (2 osoby),
- Sołtysi wsi: Witów (Kazimiera Bzdyk), Kościelisko (Mateusz Nędza-Kubiniec), Witów (Stanisław Staszek – przewodniczący rady sołectwa), Dzianisz (Mieczysław Dzierżęga) położonych na terenie gminy Kościelisko (3 osoby),
- Starostwo Powiatowe w Zakopanem: Naczelnik Wydziału Budownictwa i Architektury (Jerzy Chlebiński); Naczelnik WOŚRLiGW, geolog powiatowy (Danuta Wojnarska) (2 osoby)
- Tatrzański Park Narodowy, Antoni Zięba (1 osoba),
- Nadleśnictwo Nowy Targ, Piotr Łapka (1 osoba),
- Gmina Kościelisko – radni (Artur Bukowski, Mieczysław Dzierżęga, Wojciech Urbaś, Narcyz Sadłoń); wójt elekt (Roman Krupa), (4 osoby).

Cel spotkania:

Zainicjowanie prac nad opracowaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Polana Biały Potok PLH120026 oraz przekazanie informacji o procesie powstawania planów zadań ochronnych (PZO), zebranie uwag uczestników, zachęcenie do włączania się do prac Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW).

Program spotkania:

1. Prezentacja przedstawiciela RDOŚ (czym są obszary 2000, czym charakteryzuje się obszar Polana Biały Potok, oraz jak wygląda proces przygotowywania PZO i prace ZLW).
2. Prezentacja ekspertów przyrodniczych z Fundacji Przyroda i Człowiek dotycząca charakterystyki przedmiotów ochrony w obszarze, zagrożeń i koniecznych działań ochronnych.
3. Dyskusja (również w trakcie prezentacji oraz pomiędzy wystąpieniami).

Przebieg spotkania:

Spotkanie rozpoczęło się powitaniem przybyłych przez moderatora, podaniem zasad przebiegu spotkania. Następnie pracownik RDOŚ przedstawił detalicznie zasady programu Natura 2000, później podając szczegóły dotyczące obszaru Polana Biały Potok. Eksperci przyrodniczy omówili przedmioty ochrony obszaru: siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

Tematy zgłoszone przez uczestników i przebieg dyskusji:

- Istotnym wątkiem dla uczestników reprezentujących Urząd Gminy w Kościelisku jest dostosowanie czasowe przygotowania PZO z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy (mpzp), który urząd aktualnie opracowuje. Głównym problemem jest fakt, że gmina jest już daleko zaawansowana w mpzp i przewiduje koniec prac szybciej niż prognozowany koniec opracowywania PZO. RDOŚ zadeklarował, że prześle gminie materiały sporządzane do PZO, aby mogły one być wykorzystane przy opracowywaniu mpzp.
- Kolejnym istotnym tematem była kwestia już istniejącej oraz powstającej zabudowy pasterskiej na obszarze Natura 2000. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dopuszcza powstawanie rozproszonej zabudowy pasterskiej. Pytania radnych dotyczyły tego, czy zgodnie z PZO będzie można realizować taką zabudowę, czy też nie. Ekspertyza przyrodnicza do PZO wskazuje natomiast, że zabudowa jest zagrożeniem dla obszaru. Prowadzący przekazali informację, że odpowiedź na to pytanie będzie możliwa ewentualnie po przeprowadzeniu dla indywidualnych inwestycji procedury oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 (procedura wymagana tylko dla niektórych inwestycji).
- Problemem jest niekiedy fikcyjny charakter „pasterski” czy gospodarczy zabudowy w obszarze (istniejącej i potencjalnie powstającej). Niektóre obiekty stają się *de facto* nawet całorocznie użytkowanymi budynkami rekreacyjnymi.
- Pytania dotyczyły też zabudowy i zagospodarowania terenu sąsiadującego z obszarem, przede wszystkim zabudowy mieszkalnej oraz parkingów. Dla uczestników problem tych terenów jest szerszy, niż tylko ich wpływ na obszar Natura 2000 (związany jest z estetyką tego terenu, presją ruchu samochodowego, zabudową obniżającą poziom wód gruntowych, nielegalną zabudową). Eksperci przyrodniczy wskazywali, że parkingi kumulujące w jednym miejscu samochody pozostawiane przez turystów mogą być korzystniejsze dla przyrody obszaru, niż pozostawianie samochodów w rozproszeniu w różnych miejscach, a w szczególności wjeżdżanie na teren samego obszaru (co zdarza się w północnej części obszaru).
- Wymieniane były również inne, generalne problemy związane ze środowiskiem, które nie dotyczyły *stricto* tego obszaru. Był to m.in. ruch samochodowy będący konsekwencją presji turystycznej, wiatrołomy, ochrona przeciwpowodziowa (przez obszar przebiega strumień, aczkolwiek w większości problem ten był dyskutowany szerzej niż tylko w kontekście obszaru), brak podłączenia gospodarstw do kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków. W przypadku zagrożenia powodzią i wiatrołomami nawiązała się dyskusja pomiędzy mieszkańcami, pracownikami instytucji publicznych i ekspertami.
- Komentowane były również zmiany w tym obszarze, które nastąpiły w ciągu ostatnich dziesięcioleci, głównie osuszanie torfowisk, pojawiające się ostatnio powodzie, zmiany w wykorzystaniu potoków (zaniechanie wybierania kamieni).
- Kierowano pytania dotyczące funkcjonowania istniejących wyciągów narciarskich na Polanie Biały Potok (wpływ na wody gruntowe, śnieżenie, ruch turystyczny, itd.).
- Podczas dyskusji wyjaśniono również uczestnikom, jakie były kryteria powstania granic obszaru, np. w oparciu o naturalne ukształtowanie terenu (np. wzdłuż dróg, ścieżek); wyjaśniono, że w przypadku tego obszaru jego powierzchnia jest ograniczona tylko

do faktycznych miejsc występowania chronionych siedlisk i gatunków, co jest „łatwą” i korzystną sytuacją, ponieważ w przypadku większych obszarów Natura 2000 znajdują się w ich obrębie również np. tereny zabudowane, drogi, itp.

- Pytania dotyczyły również prowadzenia działalności pasterskiej w obszarze. Według eksperta przyrodniczego, część siedlisk chronionych w obszarze (łąki konietlicowe i murawy bliźniczkowe) ma charakter siedlisk półnaturalnych zależnych od wypasania. Szkodzi im więc zarówno brak wypasu, jak i wypas nadmierny. Potrzebne są zróżnicowane działania pasterskie, aby zachować te siedliska – eksperci jednak nie widzieli większego problemu w realizacji takich zaleceń, mówiąc, że ich zdaniem są one również postrzegane przez doświadczonych baców jako korzystne i są realizowane.
- Pewnym problemem dla realizacji działań ochronnych może stać się bardzo rozdrobniona struktura własności w obszarze.
- Dla uczestników ważne były zapewnienia, że właściciele gruntów nie będą zmuszani nakazami do wykonywania czy finansowania działań ochronnych zaplanowanych w celu ochrony obszaru.
- Padło pytanie, czy można dodać jeszcze inne siedliska do obszaru Natura 2000, ponieważ zdaniem pracownika TPN, one tam występują. Zasadniczo jest to możliwe, ale wymagałoby to ponownej inwentaryzacji przyrodniczej i zbadania terenu.
- Uczestnicy pytali również o kwestię odpowiedzialności za ewentualne pogorszenie stanu lub utratę przedmiotów ochrony w obszarze.
- Dyskutowano również kompetencje poszczególnych instytucji (urzędów) związane z zagrożeniami dla obszaru, np. kompetencje wójta w zakresie wykonywania ogrodzeń działek.
- Pytano o sukcesję naturalną w obszarze, czy jest ona zagrożeniem czy nie. Wyjaśniono, że jeżeli zagraża przedmiotowi ochrony, to powinna być zatrzymywana.

Uwagi i wnioski:

- Brak na spotkaniu właścicieli gruntów wchodzących w granice obszaru, przedstawiciele Wspólnoty Leśnej Uprawnionych 8 Wsi w Witowie i innych mieszkańców; ich obecność została określona przez uczestników jako potrzebna i konieczna do uzupełnienia na kolejnym spotkaniu.
- Uczestnicy zdecydowanie widzieli cel i sens zorganizowania spotkania jak też jego kontynuacji. Prawie wszyscy uczestnicy deklarują zainteresowanie PZO i chęć udziału w pracach ZLW.
- Uczestnicy chętnie rozpatrują obszar w szerszej perspektywie zagospodarowania terenu gminy i jej zrównoważonej przyszłości, w tym ochrony środowiska.
- Na uczestnikach dużo wrażenie zrobiło to, że obszar Polana Biały Potok, pomimo niewielkich rozmiarów i sąsiedztwa Tatrzańskiego Parku Narodowego, jest miejscem występowania bardzo rzadkich gatunków, które w Polsce mają tylko kilka stanowisk (np. jęczyczka syberyjska).
- RDOŚ w Krakowie zadeklarował zorganizowanie kolejnego spotkania w 2019 r., którego celem będzie omówienie szczegółów zapisanych w planie zadań ochronnych oraz wizja terenowa w obszarze Natura 2000.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

